

**BENEDEK ANDRÁS (SZERK.) DIGITÁLIS PEDAGÓGIA 2.0.
TYPOTEX, BUDAPEST, 2013**

Lévai Dóra: A pedagógia és a web2.0

Benedek András szerkesztésében 2008-ban jelent meg a *Digitális pedagógia* című tankönyv, amely a tanulási és tanítási folyamat újragondolt feldolgozásával foglalkozott, illeszkedve a XXI. századi sajátosságokhoz. 2013-ban, részint ennek folytatásaként, részint pedig újragondolásaként tarthatjuk a kezünkben a *Digitális pedagógia 2.0* című kötetet.

A címben szereplő *2.0* kifejezés egyrészt következtetni enged a második kötetre, másrészt viszont még közelebb viszi az olvasót a web2.0 világhoz, amelyben másokkal együtt szerkeszthetünk tartalmakat, megoszthatjuk szellemi produktumainkat, és különböző virtuális közösségek tagjai lehetünk. A kötet online változatban is elérhető, ez a változat gazdagabb, multimédiás szemléltető anyagokkal egészíti ki a leírtakat.

A szerkesztő az előszóban megfogalmazza, hogy ez a kötet egy újfajta, az ezredforduló után megjelenő tanulási-tanítási paradigmának a megértésében kíván segítségül szolgálni. A kötet nyolc fejezete szervesen kapcsolódik a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen tartott *Digitális pedagógia* kurzushoz, annak gondolatfonalához és felépítéséhez, de nem csupán a kurzust támogató tankönyvként kínál hasznos ismeretanyagot (jóllehet elsődleges funkciója ez), hanem lényeges forrásként szolgálhat oktatásinformatikával foglalkozó oktatóknak, kutatóknak vagy a digitális pedagógia témakörei iránt érdeklődők számára.

Az oktatásinformatikával, digitális eszközhasználattal és az ahhoz kapcsolódó módszertannal foglalkozó írások az informatika gyorsan fejlődő világában hamar elavulnak. Ahogyan a szerző az előszóban összegzi: a 2008-ban megjelent kötet és a jelen kötet között is sokat változott a technika és a tartalom egyaránt, ez a változás azonban talán még gyorsabb ütemre váltott. A kötetek egy gyorsan pergő film megállított filmkockái, jelenetei.

A könyv nyolc fejezete tematikus blokkokat alkot, amely blokkokhoz számos kiegészítő forrást javasol a szerkesztő a mélyebb megértést célozva, illetve minden fejezet végén önellenőrző kérdéssorokat is talál az olvasó.

Az első fejezetben *Benedek András* az információs társadalomban megváltozott pedagógiai rendszerrel foglalkozik, amely a pedagógus és a diák felől és felé egyaránt új elvárásokat állít. A szerző kiemelt hangsúlyt helyez arra, hogy ebben a paradigmában változnak a hatások és az elvárások, de a szereplők a megváltozott kommunikációs kapcsolatokban ugyanazok maradnak. A pedagógus-diák-szülő háromszögéhez kapcsolódóan az első fejezetben olyan tulajdonságokról olvashatunk, amelyek az ideális szerep vállalásához és működéséhez szükségesek.

A második fejezetben *Nyíri Kristóf* a neveléstudomány képi fordulataival ismerteti meg az olvasót, folytatva ezzel az első fejezetben elindított elméleti szálát,

filozófiai síkra is terelve a gondolatainkat. A képi fordulatot összekapcsolja a metaforaelméletekkel, közelítve ezzel a nyelvtudomány területéhez is. Ebben a fejezetben Platónról indulva eljutunk James Elkins 2007-ben megjelent kötetéig, amely a vizualitást a különböző tudományterületek összekötő és az azok közötti párbeszéd lehetőségét megteremtő nyelveként kezeli. A tudományterületek közötti kapcsolatot a fejezetet olvasva is tapasztalhatjuk, hiszen a filozófiától kiindulva, a történelemtudományon, matematikán és fizikán át, a nyelvtudomány érintésével, a pszichológia hídján érkezünk meg a neveléstudományhoz. Ebben a fejezetben számos tudományelméleti szállal találkozhatunk, ám a fejezet végén elmarad az ajánlott források jegyzéke, viszont az olvasót a rendkívül gazdag lábjegyzetgyűjtemény segítheti a részletesebb tájékozódásban.

A harmadik fejezet a gyakorlat felé kanyarodik, bár nem organikusan következik az ezt megelőző két fejezet elméleti előzményeiből. A fejezet címe: *Új IKT-tendenciák a nemzetközi és hazai gyakorlatok tükrében, különös tekintettel a tanítás-tanulás folyamatára. Molnár György* írásán keresztül azokkal a támogató lehetőségekkel ismerkedhetünk meg, amelyek az információs társadalomban tanulók és tanítók tevékenységét segíthetik.

A negyedik fejezetben az élménypedagógia és az elektronikus környezet kapcsolatával ismerteti meg az olvasót Verebics János, ezen belül is a módszerekről ír elsőként, részletesebben. A második alfejezet egy intézményi jó gyakorlatot mutat be részletesen: az eⁿ-learning mint oktatásmódszertan az üzleti jog tanítása során erősítette a hallgatók motivációját. Az eⁿ-learning (entertaining learning), vagyis a szórakoztató tanulás keretén belül a webes, IKT-s eszközök ahhoz járulnak hozzá, hogy a nem szaktárgyi ismeretek

tanítását élvezetesebbé, figyelemfelkeltőbbé tegye a hallgatók számára. A módszer lényege, hogy az előadás anyagrészei között olyan interaktív feladatok, szerepjátékok, hang- és videofelvétel-részletek jelennek meg, amelyek lehetővé teszik a hallgatók bevonását az anyag feldolgozásába.

Az ötödik fejezetben az online nyelvtanulást támogató eszköz- és módszertárral ismerkedhetünk meg *Szabó Erzsébet Mária* írásában. A képek és hangok rögzítésére és közzlésére szolgáló eszközök rövid, vázlatos történeti fejlődését bemutatva, a számítógéppel támogatott tanulásról és a mobiltelefonnal történő nyelvtanulásról is olvashatunk. Az eszközökkel támogatott nyelvtanulást tárgyalva az elmélettől és a rövid történeti előzmények áttekintésétől eljutunk konkrét jó gyakorlatokig, melyek adaptálhatók akár tanórai keretek között, akár azon kívül, önállóan, vagy tanári támogatással egyaránt. Ez a fejezet nagyon gondosan végigvezeti a nyelvtanárokat azokon a lépéseken és lehetőségeken, amelyekkel a tanítási folyamatot kiegészíthetik, kezdve az online szótárak használatától, az online közösségi oldalakon át, a produktív tartalomszerkesztésre lehetőséget adó, online dokumentumok alkalmazásának részletesebb leírásáig.

A hatodik fejezetben *Horváth Cz. János* a mikrotartalmakról ír. A fogalmi meghatározás előtt már olvashatunk a Gartner-féle hype-görbéről: megérthetjük, hogy az új technikai lehetőségek megjelenésekor miért válhatunk könnyen csalódottá, ha egy adott eszköz nem kínál megoldást minden problémánkra. (Az elvárás a csalódás melegágya. Ezt hallhatjuk a hétköznapokban, de ez a megállapítás igaz az új technológia iránt támasztott irreális elvárásokra is.)

A hetedik fejezet a mérés és értékelés területéhez kapcsolódik. *Tóth Péter* az online környezetben megvalósuló mérésekbe

nyújt betekintést. A kötet első fejezete után itt újra előkerül Bloom újragondolt taxonómiája, és további, elsősorban a szakképzés területén jelentős tudástaxonómiák kerülnek bemutatásra. A szakképzéshez kapcsolódóan a kompetenciák tárgyalása mellett a szerző kitér a szakértelem fogalmára, majd ezt követően az online tesztelés elméleti alapjaival és az értékelés ismérveivel, az eredmények értelmezésével is megismertet egy konkrét példán keresztül. Az online tesztelés mellett az elektronikus környezetben végzett kooperatív és kollaboratív tanulási területeket (pl. digitális fogalomtár, fórum, „wiki”) is bemutatja.

A záró fejezetben Nagy Gábor Zsolt különböző elektronikus tanulási környezetekről ír. A fejezet elején a fogalmi definíciókat és a tanuláselméleti bevezetőt is szorosan az eLearninghez kapcsolja. A szabványok, technológiák, szerepkörök és jogosultságok meghatározásán túl részletesebben olvashatunk a

SAP Learning Solution (Systemanalyse und Programmentwicklung) német üzleti szoftverfejlesztő cég, az Oracle iLearning, az ILIAS és a Moodle (tanulást támogató, tartalomkezelő keretrendszerek) kialakulásáról, felhasználási lehetőségeiről. A nyolcadik fejezet záró mondatában – amely a kötet záró egységét is jelenti – a szerző ismét visszatér a konnektivizmushoz egy pár mondat erejéig, de ebben a fejezetben – ellentétben Benedek András nyitó fejezetével – a konnektivizmust új irányzatként, hálózatalapú szemléletként és nem pedig negyedik tanuláselméletként említi.

Összefoglalóan: a kötet rendkívül gazdag tartalma, a fejezetek sokszínűsége és sokrétűsége révén a digitális pedagógia minden lényeges területét érinti; egyik helyen inkább elméleti kérdésfelvetések formájában, másutt pedig konkrét jó gyakorlatok bemutatásán keresztül. A kötet tankönyvként is és szakkönyvként is forgatható.

GYÜMÖLCSTÁL A hetedik osztályban az egészségi állapotunkat befolyásoló tényezők közül kiemelten foglalkozunk a táplálkozással. A képen az egyik munkacsoport tagjai a tányérokon talált gyümölcsöket kínálják óra végén az osztálytársaiknak.

GAZDÁLKODÁS A PÉNZZEL

A családi gazdálkodás tervezésére nyitott lehetőséget a nyolcadik évfolyamos egészségtanóra. Az egyik csoport költségvetési mérleget készít egy képzeletbeli háromgyermekes család számára. Érveik azonban a sajátjaik, valódiak.